

A HTMT HÍREI**Videó: A virológia elmúlt egy évszázadának eredményeit összegző előadással indult a 2024-es Magyar Tudomány Ünnepe**

„Tudományos tanácsadás a társadalom szolgálatában” – ez a mottója az Akadémia idei tudományünnepi programsorozatának, amelynek nyitóünnepségét Pécsen tartották. November 5-én az MTÜ kiemelt eseményének számító, a nagyközönségnek szóló Tudományünnep+ programsorozat is kezdetét veszi. Az MTÜ központi programjai élőben követhetők az MTA YouTube-csatornáján és felvételről is megnézhetők lesznek. [...] A határon túli köztestületi tagok ajánlása alapján a PAB Elnöksége Határon Túli Tudományért Díjat adományozott Szántó Tibor orvos részére...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

Partiumi Magyar Tudomány Napja. VII. Partium-konferencia

A Partiumi Keresztény Egyetem, a Partiumi Területi Kutatások Intézete, az Erdélyi Múzeum-Egyesület, az MTA Kolozsvári Akadémiai Bizottsága és a Sapientia Varadiensis Alapítvány – szakmai partnereikkel együttműködve 2024. november 8-án megszervezi a Partiumi Magyar Tudomány Napját és a VII. Partium-konferenciát. [...] A Partium-konferenciák sorozata 2016-ban kezdődött, Csengerben. 2017-től éves, multidiszciplináris konferenciaként Nagyváradon, a Partiumi Keresztény Egyetemen kerül megszervezésre, több szakmai partner együttműködésében...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

Tudományos-szakmai kerekasztal beszélgetés a Könyvelők Nemzetközi Napja alkalmából

November 11-én 12.00 és 13.30 óra között kerül megrendezésre a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán a Könyvelők Nemzetközi Napja alkalmából tartott tudományos-szakmai kerekasztal megbeszélés. Az esemény helyszíne Beregszász, Kossuth tér 6. [...] A rendezvényt a Számvitel és Auditálás Tanszék szervezi, amely évről évre a Magyar Tudomány Ünnepehez kapcsolódva hívja össze a szakma helyi és magyarországi képviselőit. A kerekasztal megbeszélés célja, hogy megvitassák a számvitel, adózás és pénzügy aktuális kérdéseit, trendjeit a hallgatók és a vendégek előtt. A moderált beszélgetés során vállalkozók, intézményvezetők és könyvelők válaszolnak a diákok és szervezők kérdéseire. Az idei esemény különlegessége, hogy interaktív kvízzel is bevonják a hallgatóságot...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

A Magyar Tudomány Ünnepe: Szathmáry Eörs előadása

Szathmáry Eörs Széchenyi-díjas evolúcióbíológus, az MTA rendes tagjának előadására MiniLife: Az élet mesterséges szintézise címmel 2024. november 11-én, hétfőn 17 órától a BBTE Aulájában kerül sor, a Babes-Bolyai Tudományegyetemmel közös szervezésben...” Forrás: KAB.ro: [teljes cikk >](#)

MTNE 2024 - 15. Matematika és informatika alkalmazásokkal konferencia

A VI. Matematikai és Informatikai Szakosztály szervezésében 2024. november 15–17. között kerül megrendezésre a 15. Matematika és Informatika Alkalmazásokkal Konferencia Csíkszeredában, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem Csíkszeredai Karán. Az esemény helyszíne a Szabadság tér 1. szám alatti egyetemi épület. A konferenciát több neves intézmény közösen szervezi, köztük a Sapientia EMTE Csíkszeredai Kara, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem Magyar Matematikai és Informatikai Intézete, valamint az Erdélyi Múzeum-Egyesület Matematikai és Informatikai Szakosztálya. További szervezők a Farkas Gyula Egyesület a Matematikáért és Informatikáért, a Kolozsvári Akadémiai Bizottság Matematikai, Informatikai és Csillagászati Szakbizottsága...” Forrás: EME.ro: [teljes cikk >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY**Szakértő: Nem a megyék átszervezése, hanem a digitalizáció jelentené az igazi megtakarítást**

A közigazgatási átszervezés a választások utáni, 2025-ös év egyik nagy témája lehet. A jelenlegi, 1968 óta érvényes megyerendszer átszervezése évek óta visszatérő téma, a legfrissebb erre vonatkozó törvényjavaslatot a Mentsétek meg Romániát Szövetség (USR) nyújtotta be múlt héten. Ebben a székely megyéket a jelenlegi Központ régiónak megfelelően Fehér, Szeben és Brassó megyével vonnák össze. [...] Az USR-s javaslat kapcsán Csutak István régiófejlesztési szakembert, az RMDSZ 2010-ben benyújtott, a fejlesztési régiók átszervezéséről szóló törvénytervezetének kidolgozóját kérdeztük. [...] Nem az „utazás” kellene aggasszon minket, hanem a digitális ügyintézés hiánya. Vagyis a közigazgatást is mindenképpen digitalizálni kell. A tisztviselőkkel való

közvetlen ügyintézésben meg bőven találkozunk még a hagyományos „uram-bátyám” világgal. De, a valós digitalizálással lehet, hogy pont ezt az aranybányát veszítené el a politikai elit...” Forrás: Transtelex.ro: [teljes cikk >](#)

Előadás: Egyensúlytalan bezzegország

A Bertis cégcsoport szervezésében az ország sok tekintetben legnagyobb kereskedelmi bankja, a Román Kereskedelmi Bank (BCR) ügyvezető igazgatója, Sergiu Manea meghívott helyi cégvezetők számára tartott előadást Sepsiszentgyörgyön az Orchidea rendezvényteremben. [...] A címben megfogalmazott megállapítás természetesen nem hangzott el a rendezvényen, a csokorba szedett adatokból viszont egyértelműen kiderül, hogy az elmúlt évtizedekben a sokak által aligha remélt növekedés a makrogazdasági mutatók alapján Romániát a régió egyik legdinamikusabban fejlődő országává tette, amolyan bezzegországgá, amely sok tekintetben lekörözte szomszédjait. Ám a gazdaság szerkezetének súlyos egyensúlytalanságai kockázati tényezők egész sorát rejtik...” Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Kijárásos magyar politizálás az államszocialista Romániában

A múlt század hatvanas éveinek végén a romániai államszocialista berendezkedés nyújtotta keretek között a magyar közösség előnyös helyzetben találta magát a Nicolae Ceaușescu által kezdeményezett társadalmi kiegyezés politikának köszönhetően. [...] Ennek jegyében értelmezhető a magyar nemzetiséggel való kiegyezés is, amelynek fontos része volt például az 1968-as közigazgatási reform, azon belül is a székely megyék létrehozása. [...]A találkozók eredményeként hoztak létre Bukarestben egy sor magyar intézményt. Ekkor jött létre a román televízió magyar nyelvű szerkesztősége, a Kriterion Kiadó, A Hét hetilap, a Nicolae Iorga Történettudományi Intézet Nemzetiségtörténeti Osztálya. [...] A romániai államszocializmusban működő magyar informális érdekképviselő jellemzőiről, a kijárásos politizálás mibenlétéről Kiss Ágnessel, a kolozsvári Nemzeti Kisebbségkutató Intézet kutatójával, az MTA külső köztestületi tagjával beszélgettünk...” Forrás: Foter.ro: [teljes cikk >](#)

A vegyész-mérnöki szakról mesélnek diákok, tanárok

A kémia és vegyész-mérnöki karról sok tévhitük lehet az embereknek. Az ott végzettekből nem csak gyógyszerész vagy kémia tanár lehet. Sokkal precízebb és fontosabb tudományág az, amit tanulnak és a későbbiekben hasznosítanak. Összeállításunkban azt vesszük górcső alá, miből is állnak az egyetemi évek, milyen tapasztalatokkal gazdagodnak a diákok, illetve, hogy hogyan vélekednek a karról a tanárok. [...] Akkor pontosan mi a különbség a kémia és a vegyész-mérnöki szak között? Ennek kapcsán Nagy Levente Csaba egyetemi adjunktus, az MTA külső köztestületének elnöke válaszolt kérdéseinkre...” Szabadság.ro: [teljes cikk >](#)

Bosszantó rovarok: Az enyhe telek miatt nem szabadulunk tőlük

Ősszel, ahogy hűvösre fordul az idő, hivatlan vendégek kezdik ellepni otthonainkat: a márványospoloskák. Keresztes Lujza egyetemi docens, a Babeș-Bolyai Tudományegyetem Biológia és Ökológia Intézetének igazgatója, az MTA külső köztestületének tagja megkeresésünkre elmondta: sajnos inváziójuk csak fokozódik, és mindez az enyhébb telek, és a természetes ellenségeik hiányának tudható be. [...] Most azért látunk olyan sok márványospoloskát, mert a hazai ragadozók elkerültek. A bűzanyagot, amit áraszt, nagyon nehezen lehet lenyelni. Úgyhogy sem madarak, sem kismamák vagy egyéb állatok sem szoktak rá erre az új táplálékkinálatra. Egyébként az inváziós fajokra jellemző, hogy az invázió kezdetén nagyon elszaporodnak, aztán eltűnnek, de időnként tömeges rajzást okoznak...” Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Római limes – A mi „kínai nagy falunk”

Ez az egykori Római Birodalom határvédelmi rendszere (limes), amely egy három kontinenst átölelő védműrendszer, és hazánkban több mint ezer kilométernyi szakaszáról tudunk. Ez került fel most az UNESCO Világörökség listájára, az Erdélyt, Bánságot és Havasalföldet átszelő lelőhelyek hálózatával – [...] meséli Pánczél Szilámér Péter, a Maros Megyei Múzeum osztályvezető régésze, aki a hazai Nemzeti Limes Bizottság Kelet-Erdélyért felelős tudományos koordinátora. [...] Az Erdélyen áthaladó rész több mint 250 lelőhely együttest tartalmaz: kiserődöt, őrtornyot, utat, katonai tábort és településeket. A Maros megyei Mikházán 2011 óta megszakítások nélkül zajlanak a kutatások. Míg a 20. század végén ez egy alig ismert római lelőhely volt, most már az egyik legjobban kutatott egész Kelet-Erdélyben...” Forrás: Noileg.ro: [teljes cikk >](#)

Videó: Mi fér bele egy könyvbe? Dimény H. Árpáddal beszélgettünk

Dimény Haszmann Árpád legutóbbi két verseskötete, a Levelek a szomszéd szobába (2016) és a Fák Daphnéinak (2022) az Erdélyi Híradó gondozásában látott napvilágot, a szerzővel pedig ezek kapcsán vizsgáltuk, hogy mi is fér bele egy verseskötetbe, jelen esetben rögtön kettőbe, annál is inkább, hogy a két könyv anyaga valamilyen szinten kapcsolódik egymáshoz. [...] Ezekről, az

alkotói módszerekről, valamint a vidéki magányba való elvonulás előnyeiről és hátrányairól is beszélgettünk a költővel, aki azt is elmondta, hogy mi állt a közel egy évtizedes „hallgatása” háttérében...” Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Podcast: Zenés sétával emlékeztek Kallós Zoltánra és más zenészekre, zenekutatókra

Az Erdélyi Hagyományok Háza Alapítvány zenés sétával emlékezett a Házsongárdi temetőben nyugvó zenészekre, népzeneutatókra, zenetudósokra. Az esemény partnere a Kallós Zoltán Alapítvány, az élőzenét a Kallós Zoltán Népzeneiskola biztosította. [...] Az Erdélyi Hagyományok Háza Alapítvány és a Kallós Zoltán Alapítvány közös zenés megemlékezéséről a helyszínen Birtalan Albert kérdezte a szervezőket...” Forrás: Kolozsvariradio.ro: [teljes cikk >](#)

A Csíki Játékszín legújabb kamaratermi előadása

Az elkerülhetetlen vég tudatában pedig megriadunk és olyan módszerekhez folyamodunk, amelyeket korábban elítéltünk. A Csíki Játékszín legújabb kamaratermi előadása a betegség hírértől a temetésig dolgozza fel azt a folyamatot, amelyet a családtagok átélnek. A Hatházi András által írt Kovács János meghal című darabot Dálnoky Csilla rendezte. [...] Az elbeszélés ugrál az időben, hol a jelenben vagyunk, hol a jövőben történeteket meséli el, és néhol még a jövőről is múlt időben beszél...” Forrás: Liget.ro: [teljes cikk >](#)

Helyzetkép: Árkos, az emlékező szülőfalu

Olvasóink lapunkból nemrég értesülhettek arról, hogy Árkos határában, azon a helyen, ahova a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem campusa épülni fog, már a régészek első ásónyomai is meglepetéssel, 3000–4000 évvel ezelőtti leletekkel szolgáltak. Árkos lakói feltűnő érdeklődést tanúsítottak eddig is az előttünk itt élő népektől itt-ott napvilágra került leletek iránt, ezeket nevezik régészeink szórványleleteknek, melyeknek zöme mindig a Székely Nemzeti Múzeum értékeit gyarapította. [...] A már említett Bedeházán és a Szentegyháza nevű helyen végeztek régészeti feltárásokat. Előbbi helyen kora középkori kerámiát, 9–13. századi lakásmaradványokat tárt fel László Ferenc 1912-ben...” Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

A művészet térhódítása, útkeresése és újjászületése Szárhegyen

A Gyergyószárhegyi Kulturális és Művészeti Központ Szárhegy 50 című kiállítás-sorozatát már csak rövid ideig tekinthetik meg az érdeklődők a székelyudvarhelyi Képtárban. Ez alkalommal az ötven alkotó évet átfogó képzőművészeti kiállítás megtekintése mellett november 5-én, kedden 17 órától egy 2024-ben készült dokumentumfilm megtekintésére hívják az érdeklődőket. [...] Az öt évtized alatt a Román Televízió Magyar Adásának munkatársai többször forgattak Gyergyószárhegyen...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Huszonöt éves a Határtalan színjátszó találkozó

Huszonöt éve ad otthont a szilágysági kisváros, Szilágycseh, a Partiumi Diákszínjátszó Fesztiválnak (PADIF), mely néhány éve Határtalan színjátszó találkozóvá nőtte ki magát. Az elmúlt 25 évét is méltatták a szilágycsehi rendezvényen, ahol nem osztanak díjakat, mindenki egy részvételi oklevéllel tér haza, mert a főszervező szerint nem az a fontos, hogy, hogy ki hányadik lesz, hanem a bemutatkozás, találkozás és barátkozás. Minden előadás után a színjátszók leültek a színpadra, és a zsűri értékelt a látottakat. Jó tanácsokkal látták el a fellépőket, és ha kellett, rámutattak a kisebb hibákra is. [...] Bodea György főszervező számolt be a kezdetekről és arról, hová fejlődött a rendezvényük, amit Konstancától Magyarorszáig számon tartanak már...” Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Ünnepélyesen átadták a nagyenyedi felújított vártemplomot

Zsúfolásig megtelt vasárnap délután Erdély nagy múltú református temploma, amely Nagyenyed központját uralva, mintegy jelképes őrtornya a város és Dél-Erdély magyarságának. A fennkölt, háromórás ünnepség magas rangú egyházi és világi előljárók jelenlétében zajlott. [...] A liturgia első részét Lőrincz Konrád, a Nagyenyedi Református Egyházmegye esperese végezte el, az igehirdetés szolgálatát pedig Kató Béla, az Erdélyi Református Egyházkerület püspöke tartotta. [...] Az impozáns református templom restaurálása öt évig tartott és költsége meghaladja a 4 millió eurót...” Szabadság.ro: [teljes cikk >](#)

Salamon Ferenc Mit neked utókor emlékül átadok* című könyve elé

Az értékeket őrző szülőföld – amelyre a könyv alcíme irányítja figyelmünket – Székelyföld délkeleti szeglete: Háromszék. Ide kínál a szerző történeti barangolást, kétszáz-kétszázötven évnyi visszatérést az időben. [...] Az első fejezet általános képet nyújt a korabeli egészségügyi állapotokról, népi gyógyításról, bábák, patikusok, orvosok működéséről, a pestis és a kolera elleni küzdeletről – településekhez, konkrét személyekhez kötődően. A Magyar Orvosok és Természetvizsgálók Egyesületének Előpatakon tartott

vándorgyűléséről készült feljegyzések olvasója a gyógyvizeink mostoha sorsa mellett azon is elámulhat, hogy ezen a kis településen a 19. század második felében a Magyar Tudományos Akadémia neves tagjai vendégeskedtek több napon át, előadásokat tartottak a közel 400 főnyi résztvevőnek, gazdasági és műipari kiállítást, színelőadásokat látogattak. [...] A kötet bemutatójára november 5-én, kedden 18 órakor kerül sor a sepsiszentgyörgyi Bod Péter Megyei Könyvtárban...” Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

A szlovákiai magyar települések jól járnak, ha a kormány módosítja az önkormányzatok finanszírozási modelljét

Ha az adóbevételek visszaosztásához használt képletsorból kikerülne a két vitatott mutató, a települések többségének nőnének a bevételei, a szlovákiai magyarok által lakott falvak és városok pedig hatványozottan jól járnának. [...] Az önkormányzatoknak járó állami források szétosztásának elvét 2004-ben vetették papírra. Az azóta eltelt időben azonban mindössze kisebb változtatásokat eszközöltek, jelentős reformokra nem került sor. [...] Az elosztásra kerülő összeg legnagyobb részét a beiskolázott diákok száma alapján ítélik meg (40 százalék), a legkevesebbet pedig a 62 év feletti lakosok aránya nyom a latba (5 százalék). [...] A polgármesterek elmondása szerint ezen szorzók esetében hiányzik az objektivitás, sőt, egyenesen diszkriminatívak. [...] A közszéfinanszírozási rendszer nem akar tudomást venni a klímaváltozásról...” Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Horony: A kisebbségek régi elvárását teljesítette a kormány

A kormány nemzetiségi kisebbségi tanácsa statútumának jóváhagyásával a kisebbségek régi elvárását teljesítette a kormány, mégpedig azt, hogy ez a terület közelebb kerüljön a kormányhoz – jelentette ki Horony Ákos, nemzeti kisebbségekért felelős kormánybiztos. [...] Hozzátette, hogy a nemzetiségi kamara két taggal bővül, és kiterjeszti az államigazgatási szervek képviselőit, hogy a kisebbségekkel kapcsolatos valamennyi területet lefedhesse. A kormánybiztos célja, hogy a kulturális és nyelvhasználati kérdéseken túl a kisebbségek gazdasági és regionális érdekeivel is foglalkozzon a testület. A kormányfő lesz a nemzetiségi kisebbségi tanács elnöke, alelnöke pedig a kormánybiztos...” Forrás: Bumm.sk: [teljes cikk >](#)

Az emberek imádták az ellenállást – a Kétnyelvű Dél-Szlovákia története

Mennyire hasonlítanak a Pressburg sorozat Felvidéki Betyárjai a Kétnyelvű Dél-Szlovákia mozgalom aktivistáira? Milyen volt a kétnyelvűségért folytatott harc a 2010-es évek első felében? [...] A magyar feliratokat követelő matricakampányt, mely gerillaakcióként akkoriban Somorján zajlott, helyeselték, de kicsit agresszívnek találták, és azon gondolkodtak, milyen más módon lehet felhívni a figyelmet a magyar nyelv egyenjogúsítására Dél-Szlovákiában. [...] A civil mozgalmak felívelésének katalizátora bizonyos szempontból a politikai megosztottság volt...” Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk >](#)

Új vezetőt választ a komáromi Selye János Egyetem

Juhász György rektornak 2025. január 31-én lejár a négyéves mandátuma, ezért a vonatkozó szabályok értelmében az egyetem Akadémiai Szenátusa áprilisban kiírta a rektorválasztást, mely egy többlépcsős eljárás. [...] Közben újraválasztották az egyetem Akadémiai Szenátusát is, mely októbertől már új felállásban működik. Török Tamás, a szenátus elnöke, a Tanárképző Kar Magyar Nyelv és Irodalom Tanszékének adjunktusa, az MTA külső köztestületének tagja a Napunknak elmondta, hogy az akadémiai közösség tagjainak több hónapja volt arra, hogy javaslatot tegyenek a rektorjelölt személyére. [...] Ezen a folyamaton egyetlen jelölt ment végig, mégpedig Tóth János rektorhelyettes, a Gazdaságtudományi és Informatikai Kar professzora, az MTA külső köztestületének tagja...” Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk >](#)

Középiskolai felvételi körkép

Szlovákiában tíz évig kötelező iskolába járni, vagyis az alapiskola elvégzése után legalább egy évet mindenképpen ki kell még bírni valamilyen intézményben – és a jelenlegi kilencedikesek, illetve elsős középiskolások között bizonyára akadnak olyanok is, akik alig várják, hogy betöltsék végre 16. életévüket, s végképp búcsút mondjanak a tanulásnak. [...] Mellékletünkben bemutatunk másfél tucat középfokú intézményt...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

Podcast: Gyerekként a színházi rivaldafényben

A szombati Reggeli stúdiójában Gajdos Krisztián és Várady Áron a kassai Indul a Bakterház című előadás két gyerek szereplője osztotta meg a tapasztalatait a hallgatókkal. A szülők képviselőjében Gajdos Emese ismertette, hogy milyen feladatokkal jár egy ilyen helyzet a felnőtteknek...” Forrás: Patria24.sk: [teljes cikk >](#)

Vélemény: Zosítot venni, pisomkát írni

Ilyen és ehhez hasonló párbeszédet az etnikailag vegyes lakosságú területeken akárhányat hallani. Szereplői olyan magyar gyerekek, akiket szüleik előrelátóan szlovák iskolába írtak be. A vélt vagy valós okok különbözőek: a „miért szenvedjen ő is, mint én”-től az „itt élünk, ismernünk kell a többségi nyelvet is”, egészen a „ha nem tanul meg szlovákul, nem fog tudni érvényesülni”-ig terjednek. [...] Számos, egyébként igen kedves ismerősöm esett már ugyanabba a hibába. Szlovák iskolát elvégezve, szlovákul folyékonyan beszélve mind a mai napig szentül hiszik: öröklük aztán senki meg nem mondja, hogy egykor egy tiszta magyar faluból indultak útnak. Elég egy hangsúly, elég egy szófordulat...” Forrás: Korkep.sk: [teljes cikk >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG

Háromnapos gyász Vajdaságban

Pénteken országszerte gyásznapot hirdettek, Újvidéken és Vajdaságban viszont három napos gyással emlékeznek meg az áldozatokról. A lakosok már a tragédia délutánján gyertyát és virágot helyeztek el az újvidéki vasútállomással szembeni útpadkán, de a kegyelet jelképeivel pénteken este Újvidék főterén is kifejezték együttérzésüket az tragédia érintettjeivel...” Magyarorszo.rs: [teljes cikk >](#)

A szerb kormány 11 százalékos fizetésemelést ajánlott az oktatásban dolgozóknak

Milorad Antić, a Szakközépiskolák Fóruma képviselője elmondta, hogy a szakszervezeteknek egy egyszeri, 15.000 dináros támogatást is felajánlottak, ezt pedig január 9-ig folyósítanák. A reprezentatív oktatási szakszervezetek a miniszterelnökkel való találkozó előtt még azt mondták, hogy november 1-jén, pénteken beszüntetik a munkát a szerbiai iskolákban és tüntetést szerveznek Belgrádban. Azt követelik, hogy tartsák be a korábbi miniszterelnökkel, Ana Brnabićtyal kötött megállapodást, amely szerint a bérüket kiegyenlítik a köztársasági átlagkeresettel. [...] A szakminiszter elmondta: A pedagógusoknak tett ajánlat végleges, az államnak nincs több pénze...” Vajma.info: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Anyagi támogatás magyar egyetemistáinknak

A Magyar Nemzeti Tanács demonstrátori és felsőoktatási ösztöndíjszerződéseinek ünnepélyes aláírása került sor Szabadkán, a Magyar Tannyelvű Tanítóképző Karon. [...] Pintér Krekity Valéria, a szabadkai MTKK dékánja, az MTA külső köztestületi tagja elmondta: Ünnepi alkalom ez mindannyiunknak. Elsősorban a hallgatóknak azért, mert a mai napon kapják az ösztöndíjaikat, nekünk viszont azért, hogy ilyen szép számban itt láthatjuk a fiatalokat, és azért is, hogy tanulmányaikat az itthoni intézményekben, felsőoktatásban választották...” Magyarorszo.rs: [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Az Éjszakai vetítés című regényt mutatták be Újvidéken, a Magyar Tanszéken

Magyarul is megjelent Horváth Ottó, szerzői nevén Oto Horvat új regénye, az Éjszakai vetítés, az újvidéki Akademska knjiga és a budapesti Prae Kiadó gondozásában. Csütörtökön a Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék szemináriumi könyvtárában tartott beszélgetésen többet is megtudhattunk a szerzőről, a fordítóról, Beszédes Istvánról és a műről. Horváth Ottó költő, író és műfordító 1967-ben született Újvidéken. Jelenleg Firenzében él és alkot. [...] A beszélgetés előtt a hallgatóság kapott egy kis ízelítőt a regényből, Vadnai Erika végzős hallgató előadásában, amely szépen kiemelte a szöveg egyik kulcsfontosságú összetevőjét, ami nem más, mint Újvidék...” Magyarorszo.rs: [teljes cikk >](#)

Varga Diósi Violát, az MCC vajdasági programokért felelős igazgatóját kérdeztük

A nyáron Vajdaságba is megérkezett a Mathias Corvinus Collegium (MCC) tehetséggondozó intézmény, amely Szabadka központjában novemberben nyitja meg kapuit. A programokról Varga Diósi Violát, az MCC vajdasági programokért felelős igazgatóját kérdeztük. [...] Vajdaságban most indulnak el a programjaink első lépései. Az idén ősszel hirdettük meg a Fiatal Tehetség Programot (FIT) és a középiskolás programot. [...] Az ötödik osztályosok közül a 25 helyre 97-en jelentkeztek, tehát csaknem négyszeres volt a túljelentkezés. Az MCC kidolgozott egy egyedülálló felvételi rendszert, mely elsősorban nem a tárgyi tudást mérte, hanem az IQ-t, az EQ-t, szövegértelmezést, valamint a kooperációs és kommunikációs készségeket. [...] A középiskolásoknál is nagy volt az érdeklődés, a 179 jelentkezőből 114-et vettünk fel...” Hetnap.rs: [teljes cikk >](#)

Klara és Rosa Egyesület alakulásáról és a motivációról beszélgetünk

Mindentől félünk, ami másmilyen, mint mi magunk, és amit nem ismerünk. Félünk a változástól, éppen ezért egyre inkább bezárkózunk. [...] Gordana Vukov Ciganjik, a Klara és Rosa Egyesület alapítója úgy véli, annak, hogy valaki milyen nemzetiségű, másodlagosnak kellene lennie az életünkben. Első helyen az emberi értékeinknek kellene vezérelnie bennünket. [...] A társadalmi tevékenységek minden pórúsába beitta magát a nacionalizmus. Szabadkán tulajdonképpen minden nemzeti megosztáson alapszik. [...] A Klara és Rosa szerb, horvát, bunyevác, vagy „nevezzük akárhogyan, hiszen ez ugyanaz a nyelv”, jegyzi meg Gordana, továbbá magyar és angol nyelven tartanak programokat...” Szmsz.press: [teljes cikk >](#)

Topolya Község Múzeuma nemrég múzeumpedagógiai díjat kapott Budapesten

Az elismerést A régi ház című projektumért érdemelte ki. Vastag Gázsó Hargita főmuzeológust, múzeumpedagógust, a projektum vezetőjét kérdeztem. [...] A papírszínház műfajában, megfogott a műfajnak az intimitása, a meséhez való közelség [...] ahol közösségben vagyunk más gyermekekkel, szülőkkel. Engem teljesen elvarázsolt ez a Szerbiában még kevésbé ismert, Magyarországon viszont szívesen alkalmazott műfaj. Már az előző kiállításunkon, amikor Csernik Attila képzőművész munkásságát dolgoztuk fel, megtaláltam eredetiben egy meseillusztrációs sorozatát és hozzá a mesét, azt meséltem a gyermekeknek a múzeumpedagógiai foglalkozáson...” Hetnap.rs: [teljes cikk >](#)

Kettős könyvbemutató Szabadkán

Kettős könyvbemutatóra várják közönségünket 2024. november 7-én, csütörtökön 19 órakor a Szekeres László Alapítványba. A Forum Könyvkiadó Intézettel közösen megrendezésre kerülő eseményen a vajdasági magyar irodalomtörténetbe nyerhetnek bepillantást az érdeklődők Fenyvesi Ottó Halott vajdaságiakat olvasva és Balázs Attila A déli végekről című köteteinek bemutatóján...” Vajma.info: [teljes cikk >](#)

AUSZTRIA

Podcast: Százéves rádió és őszi magyar hagyományok

A Magyar Magazin október 27-ei adásában az ausztriai rádiózás centenáriuma kapcsán ausztriai magyarokat kérdeztünk „az éteri baráthoz“ fűződő viszonyukról. Ezen kívül pedig két őszi magyar programról tudósítunk, amelyek középpontjában a hagyományörzés állt...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

SZLOVÉNIA/MURAVIDÉK

Kétnyelvű igazolvány csak a kétnyelvű területen

Nagyjából négy év után az olasz és a magyar nemzetiségi képviselők, Felice Žiža és Horváth Ferenc által újra terítékre került a kétnyelvű, szlovén–olasz, illetve szlovén–magyar személyi igazolványok kiadásának lehetősége a kétnyelvű területeken kívül. [...] A belügyminiszter válaszelevelében nem közölt semmi újat, [...] a hivatalos nyelvek kérdését nem a személyes, hanem a területi alapelv alapján rendezték. [...] Horváth Ferenc nemzetiségi parlamenti képviselő összegzi a minisztériumi válaszelevel tartalmát...” Forrás: Nepujtag.net: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Kortárs alkotók szemléje a Murszombati Galériában

Október 24-én nyílt meg az „Új szerzemények 2013–2023” című kiállítás a Murszombati Galériában. A kortárs szlovén alkotók felsorakoztató tárlat – mely összesen 56 festményt és kispasztikát mutat be – december 24-ig tekinthető meg...” Forrás: Nepujtag.net: [teljes cikk >](#)

A muravidéki zsidó közösség könyvöröksége

Lendvai Zsinagógában október 24-től megtekinthető a háború előtti muravidéki neológ zsidó közösség könyvörökségét, ezen belül az ima- és szertartási könyveket, valamint tulajdonosaikat bemutató kiállítás. A Murszombati Területi és Tanulmányi Könyvtárban 2021-ben 99 egységnyi zsidó ima- és szertartási könyvet katalogizáltak – melyek zömét a könyvtár egykori helyiségeiben, a Hartner-villában őrizték. Pavlič Andrej könyvtáros az addig a Cobiss rendszerben nem szereplő anyag címeit Maja Kutin szakmai segítségével lefordította héber, jiddis, német és magyar nyelvről szlovénra, amivel katalogizálhatók lettek. Így létre jött a Zsidó gyűjtemény. [...] A könyvanyagból kiállítás is készült, mely nem csak a könyveket, hanem tulajdonosaik életét, sorsát is bemutatja, és 2022-ben a szlovén közkönyvtárak leginnovatívabb kiállítása díját nyerte el...” Forrás: Nepujtag.net: [teljes cikk >](#)

Magyar állami kitüntetés Stane Baluhnak és Silvester Gaberščeknek

A Ljubljana Magyar Nagykövetség október 24-én az 1956-os forradalom és szabadságharc évfordulója alkalmából nemzeti ünnepi fogadást tartott a Festivalna Dvoranában a szlovéniai politikai, gazdasági és kulturális élet vezető személyiségei, a diplomáciai kar, a muravidéki magyarság és a rábavidéki szlovének képviselőinek részvételével. [...] A Magyar Érdemrend Lovagkeresztje kitüntetést vehette át a muravidéki magyarság szervezeteinek fejlődése terén kifejtett munkásságáért Stane Baluh, aki a szlovén Nemzeti Kisebbségekért Felelős Kormányhivatalnak volt hosszú évekig az igazgatója, biztosa, valamint Silvester Gaberšček etnológus, örökségvédelmi szakember az Isonzó völgyében lévő magyar katonai emlékek ápolásában végzett erőfeszítéseiről...”
Forrás: Nepujsag.net: [teljes cikk >](#)

HORVÁTORSZÁG

A HMDK idén is ösztöndíjjal támogatja a magyar iskolába iratkozó diákokat

A Horvátországi Magyarok Demokratikus Közössége (HMDK) idén is ösztöndíjjal támogatja a magyar iskolába iratkozó diákokat, a magyar kormánynak köszönhetően minden olyan első, ötödikes és első osztályos középiskolás diák bruttó 4000 euró ösztöndíjban részesül, aki valamelyik horvátországi magyar tannyelvű oktatási intézménybe iratkozott be és a modell szerint tanul a 2024-2025-ös iskolaévben. [...] A sikeres pályázókkal hétfőn írták alá a szerződéseket Pémo-nostoron, a Liszt utcai magyar kulturális központban. A HMDK ezúttal hatvankét ösztöndíjat ítelt oda...” Forrás: Kepesujsag.com: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Almási Róbert atya lett a Diakovár-Eszéki Főegyházmegye horvátországi magyarokért felelős referense

A vörösmarti Almási Róbert szülőfalujában járt általános iskolába, érettségi után a diakovári katolikus egyetemen végezte teológiai tanulmányait. 2016-ban szentelték pappá. Noha nem magyar helységben dolgozik, igyekszik kivenni a részét a lelkipásztori szolgálatból a magyar közösségekben. Nemrég pedig a Diakovár-Eszéki Főegyházmegye horvátországi magyarokért felelős referensének nevezték ki. [...] Boldog emlékű Monsignore Varga Géza atyával kezdődött a referensek, illetve az akkor még magyarokért felelős püspöki helynököknek a sora, aki a saját idejében látogatta a plébániákat, közösségi alkalmakat szervezett a horvátországi magyar katolikus hívek részére...” Forrás: Kepesujsag.com: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Magyar napokat tartottak Fiumében

Egy héten át zajlottak a magyar események a tengermelléken, hiszen a HMDK Tengermelléki-Fennsíki Megyei Egyesülete megtartotta az immár 8. Fiumei Magyar Napokat. [...] Tersattói Szűzanya Templomban magyar nyelvű szentmisét celebráltak, valamint magyar nyelven gyónási lehetőséget is biztosítottak...” Forrás: Kepesujsag.com: [teljes cikk >](#)

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

Nemzetközi nyelvi, irodalmi és kulturális tudományos konferencia Ungváron

Az Ungvári Nemzeti Egyetem Hungarológiai Központjában immár hagyománnyá vált, hogy október második felében tudományos szakmai fórumot tartanak. Idén október 24–25-én Nyelvi, irodalmi és kulturális kölcsönhatások a Kárpát-medencében címmel szerveztek nemzetközi tudományos konferenciát. [...] A rangos esemény megnyitóján elsőként az intézmény igazgatónöje, Berta Eleonóra, az MTA külső köztestületének tagja üdvözölte az egybegyűlteket. [...] Ezt követően négy szekcióban – irodalomtudomány, néprajz, történelem, nyelvtudomány – zajlott a konferencia. A két nap folyamán olyan érdekes témákkal foglalkoztak, mint a nyelvi kölcsönhatások, az ukrán–magyar kétnyelvűség, a szláv nyelvi hatás a kárpátaljai magyar sajtónyelvben. Szó volt a lakodalmi szokások alakulásáról a hagyomány és a modernizáció hatására, a temető kutatás aktuális kérdéseiről, a sírfeliratok tanulmányozásáról...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

Szakmai továbbképzés a kárpátaljai sajtóorgánumok részére

Október 31-én a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (NMHH) támogatásával a Magyar Nemzeti Médiaszövetség (MNMSZ) szakmai képzést szervezett a kárpátaljai sajtóorgánumok munkatársai részére a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán. A kurzuson részt vett a Kárpátalja hetilap, a Kárpát.in.ua, a TV21 Ungvár, a Kárpáti Igaz Szó, a Kárpátalja.ma, a Pulzus Rádió szerkesztősége, valamint a II. RF KMF Médiacentruma, illetve a II. RF KMF Hallgatói Önkormányzata és a Kőlcsey Ferenc Szakkollégium Hallgatói Önkormányzata. [...] Toót-Holló Tamás a Magyar Nemzeti Médiaszövetség elnöke tartott előadásának tartalmát foglalta össze a szakmai nap végén adott interjújában: Nem készültem fel a jöttünk, átnéztük az összes vezető kárpátaljai magyar hírportált, tüzetes SEO-elemzésnek vetettük őket alá...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

Interjú: Mihalovics Attila, a Munkácsi Szent István Líceum igazgatója

A Kiszó Kulcslyuk rovatának vendége Mihalovics Attila, a Munkácsi Szent István Líceum igazgatója. [...] Az érettségihez közeledve a brókerkedés, a pénzügy világa vonzott. Ezenfelül a vámós szakma volt az, ami még érdekelt, azonban ehhez szükségem volt egy felsőfokú végzettségre. Az Ungvári Nemzeti Egyetemre felvételiztem, mivel az ukrán nyelv akkoriban még nem tartozott az erősségeim közé, a magyar szakot választottam. [...] Idén szeptembertől pedig átvette Kristofori Olgától az intézmény vezetését. Jelenleg az egyik legfőbb feladatunk, hogy feltöltsük az intézményt diákokkal, de nemcsak munkácsi gyerekekkel, hanem azt szeretnénk, ha az egész egyházmegyéből érkeznének hozzánk. Most valamivel több mint 40 tanulónk van, az eddigi maximális létszám 68 fő volt...” Forrás: Kiszó.net: [teljes cikk >](#)

Földessy Péter és unokája, Földessy Evelin kiállítása Munkácson

Október 31-én újabb grandiózus kiállítás nyílt a Munkácsy Mihály Magyar Házban. Ezúttal az idén 80. születésnapját ünneplő Földessy Péter retrospektív kiállítását tekinthetik meg az érdeklődők, s emellett debütált képeivel a művész húszéves unokája, Evelin is. A tárlat így találóan a 100 (80+20) – És lőn este, és lőn reggel címet kapta, mely utalás a folyamatosságra, az élet megújulására. [...] A kiállítás anyagáról szólva Kopriva Attila művészettörténész, az MTA külső köztestületének tagja, a Kárpátaljai Művészeti Akadémia docense aláhúzta: Földessy Péter az Ungvári Iparművészeti Szakiskolában tanítóitól – Medveczky Miklóstól, Kontratovics Ernőtől és Sepa Antontól – igyekezett elsajátítani azokat a kárpátaljai művészeti alapokat, melyeket később kiemelkedően magas szinten tudott művelni...” Forrás: Karpatin.ua: [teljes cikk >](#)